

De man zonder talent

Deel I

Jeugd

‘Dit is supergaaf’. ‘Ik noem zoiets superdom’ zei Toon. ‘Zijn er nu echt alle dakpannen bij je afgewaaid? Ik kan dit niet meer aanzien’. Harrie stond vlak voor de draaiende wieken en voelde de wind door zijn haren gaan. Af en toe sprong hij tussen de wieken door. ‘Ik krijg hier een heel fijn gevoel van in mijn buik, je zou dit ook eens moeten proberen’. De molen had een grote aantrekkingskracht, er was altijd wel iets te beleven, een boer die zijn geduld verloor en vloekte en tierde of een paard dat zijn kont tegen de krib gooide. Voor de boeren was het hier vaak wachten geblazen. Ze doodden de tijd door elkaar de meest fantastische verhalen te vertellen. Harrie en Toon vonden het maar wat leuk om stiekem mee te luisteren. Was er geen sensatie bij de ingang van de molen, dan bedachten ze zelf wel iets. Soms ging Harrie dan interessant doen bij de wieken of gingen ze aan de dikke touwen in de molen hangen. De molenaar wilde absoluut niet dat er kinderen in en rond de molen speelden, hij voelde zich verantwoordelijk. Als hij de stunts van Harrie zag, was hij des duivels, maar hoe meer hij vloekte en dreigde, hoe spannender het werd. Soms ging de molenaar bij zijn ouders verhaal halen en kreeg Harrie er flink van langs.

Harrie was, enkele jaren na de oorlog, als zesde in een gezin met veertien kinderen geboren. Ze woonden op slechts enkele kilometers van de Belgische grens in een gebied met veel bossen, zandverstuivingen en een stinkfabriek. Hij was thuis niet de knapste, niet de slimste en blonk nergens in uit. Zijn broers en zussen waren zeer competitief. Iedereen had wel een bepaalde gave en kon zich onderscheiden. Harrie was toch een beetje de sukkel van het gezelschap, tenminste zo ervaarde hij dat. Hij had een geweldige drive om zich, op termijn, alsnog te onderscheiden van zijn broers en zussen. Harrie was een beetje druk, enigszins verlegen, meestal goed gemutst en verslaafd aan spanning. Door zijn streken was hij niet bij iedereen geliefd. Zeker niet bij de burens, meesters, priesters, politie, boswachters en douane. Thuis hoorde hij veel stoere verhalen over stropen en smokkelen. Deze activiteiten werden destijds, in de grensstreek, als pure sport gezien en zeker niet als crimineel gedrag. Als hij zich bemoeide met de gesprekken van de volwassenen, hoorde hij maar al te vaak 'ben jij maar stil, jij weet van niks want jij hebt de oorlog niet meegemaakt'. In zijn, overwegend katholieke, dorp waren de mensen niet een beetje, maar heel schijnheilig. Notabelen werden met overdreven respect benaderd, er was stevige sociale controle, er werd flink geroddeld en verder deed men stiekem

alles wat god verboden had. In zijn jeugd was Harrie niet bang dat hij vroegtijdig kwam te overlijden, hij nam dan ook grote risico's. Als hij dood zou gaan, zouden er niet al te veel mensen treuren. Zijn ouders zouden de klap wel snel te boven komen, ze hadden dan immers nog dertien kinderen over. Er waren ouders die het met minder moesten doen, zo redeneerde Harrie. De familie vroeg zich regelmatig af 'waar gaat dat naartoe met onze Harrie, zal hij een opleiding voltooien, fatsoenlijk werk vinden en blijft hij op het rechte pad?'

Niet zo spannend als het stunts bij de molen was de spelerei met de stoomtrein van Leo. Leo was de oudere broer van Toon. Zijn stoomtrein was een zeer indrukwekkend stuk speelgoed. Toch ging ook dit op den duur vervelen. Ze moesten iets verzinnen om het nog net iets spannender te maken. Bertus, de oudere broer van Harrie, kwam met het voorstel om een lekkende spiritusfles op de trein te monteren en de trein kriskras over de houten vloer te laten rijden. Zodra er een mooi spiritusspoor gecreëerd was, zouden ze dit aansteken. Iedereen was enthousiast. Vakkundig monteerde Leo de spiritusfles. Hij had geen klein gaatje, maar een joekel van een gat in de fles gemaakt. De trein tufte vrolijk over de zoldervloer en liet een duidelijk spiritusspoor achter. Er lag nu een angstaanjagende hoeveelheid spiritus. ‘Laten we voordat we er een lucifer bijhouden de fles verwijderen, anders wordt het een beetje te leuk,’ zei Bertus. Leo verwijderde de fles en Bertus haalde de lucifers tevoorschijn. ‘Is dit wel verstandig?’ vroeg Leo zich hardop af. ‘Ik denk het niet,’ zei Toon. ‘Hou er een lucifer bij en laten we genieten van het onverwachte,’ opperde Harrie. ‘Ik zal het aansteken, maar niet voordat we een paar emmers bluswater gehaald hebben,’ zei Bertus. ‘Wat zijn jullie toch een stelletje koekenbakkers,’ lachte Harrie, maar ging vervolgens wel samen met Leo een paar emmers water halen. ‘Waar gaan

jullie met dat water naar toe?’ vroeg de moeder van Harrie. ‘We gaan er straks visjes in zetten’. ‘Dan is goed, maar knoei niet alles onder.’ Alles was nu gereed en Bertus stak het spiritusspoor aan. Enkele seconden later was de zoldervloer een grote blauwe vuurzee. Ze schrokken hier wel even van, maar gingen ervan uit dat blauw vuur, koudvuur was en dus minder gevaarlijk. ‘Dat was gaaf,’ riep Harrie toen het vuur minder werd. ‘We hebben ook een houten vloer in de achterkamer. Daar hebben we meer ruimte en er staan minder brandbare spullen. Laten we daar een prachtig vervolg breien aan deze lekkende spiritustrein,’ stelde Bertus voor. Ze herhaalde de stunt in de achterkamer. Het bleef spannend en uiterst spectaculair. Plotseling stond de moeder van Harrie en Bertus in de deur. ‘Zijn jullie nu helemaal gek geworden?’ gilte ze in lichte paniek. ‘Ruim die spiritus op en doe dit nooit, maar dan ook nooit meer, want dit is echt levensgevaarlijk. Er is trouwens bezoek,’ zei ze en liep naar de woonkeuken. ‘Zullen wij dan maar naar huis gaan?’ zei Leo. ‘Nee, blijf gezellig hier. Harrie en ik gaan mee naar buiten,’ zei Bertus.

Tegen de garage stonden twee fietsen met een Belgisch belastingplaatje. De vrienden waren druk in gesprek, toen de vader van Harrie en Bertus, samen met een statige meneer, naar buiten kwam. ‘Hallo jongens, willen jullie meneer Stevens helpen met het rapen van wat appels?’ Nou, dat wilden ze wel. Meneer Stevens haalde enorme tassen van zijn fiets en plaatsten deze tussen de fruitbomen. Hij begon te rapen en zij hielpen

enthousiast mee. Pa ging weer naar binnen. Zodra pa weg was, zei Stevens: ‘Ik heb liever geen beschadigd, afgevallen fruit. Volgens mij kunnen jullie allemaal goed klimmen. Hup, die bomen in en pluk maar wat mooie appels voor me.’ Harrie wist zeker, dat pa dit niet zo bedoeld had, maar durfde niets te zeggen. Meneer Stevens gooide het opgeraapte fruit weer uit zijn tassen en liet hen appels plukken. Zelf stond hij rustig toe te kijken. Toen de tassen bijna vol waren stopte ze. ‘Kom op luie donders, we zijn nog niet klaar, die tassen moeten helemaal vol,’ zei Stevens. Toen de tassen boordevol waren, monteerde Stevens de loodzware tassen weer op zijn Belgisch traptoestel. Zonder hen te groeten of te bedanken, ging Stevens weer naar binnen. ‘Wat een arrogante bal,’ zei Bertus. ‘Ja, mooie kennissen hebben jullie,’ merkte Leo fijntjes op. Harrie keek een beetje afwezig, hij was diep in gedachten verzonken. Plotseling begon hij te glimlachen. ‘Wat kijk je blij,’ zei Toon. ‘Dat ben ik ook. We hebben nog een appeltje met meneertje Stevens te schillen. Ik herinner me plotseling een verhaal van een oom van ons.’ ‘En mogen wij ook weten welk verhaal?’ vroeg Toon. ‘Natuurlijk. We halen alle appels uit de tassen en vullen deze met stenen en bladeren.’ ‘Dat is een verdomd goed voorstel, dat zal hem leren om in de toekomst minder arrogant en inhalig te zijn,’ zei Bertus. Met overdreven ijver werden de tassen geleege en met het nieuwe goud gevuld. Aanvankelijk haalde ze kiezelstenen van de oprit, maar dat schoot voor geen meter op. Toon had een beter idee ‘laten we er een paar klinkers bij doen.’ Ze moesten opschieten, want het gezelschap kon elk moment naar buiten komen om de tuin te bewonderen. ‘De tassen zien er goed uit, maar zijn te zwaar. Dat valt meteen op. Er moeten een paar stenen uit en wat meer

bladeren en oude kranten in en laten we bovenop een laagje beschadigde appels leggen,' zei Leo. Ja, zo was het veel beter. De fiets stond er prachtig bij en nu maar wachten op de heer en mevrouw Stevens. Ze lummelden een beetje rond achter in de boomgaard. Niemand wilde het vertrek van deze appeldieven missen. Ze hadden het wachten bijna opgegeven, toen Stevens en zijn madam naar buiten kwamen. Stevens had een dikke sigaar in zijn gezicht staan en keek rond of hij de hele wereld bezat. Bij de fietsen bleef het stel nog lang praten met de ouders van Harrie en Bertus. Stap nu maar op, dacht Harrie, maar kennelijk hadden ze alle tijd. Uiteindelijk maakten ze aanstalten om te vertrekken. Pa hielp Stevens met het draaien van zijn zware fiets. Na een stevige handdruk traptten ze, zwaarbeladen, richting België. De vrienden hadden het grootste plezier. Ze liepen snel naar de zijkant van het huis om de gasten vriendelijk uit te zwaaien. Meneer Stevens had het zichtbaar moeilijk met zijn zware last. 'Ik ben benieuwd of ze in België scherpere mesjes hebben dan bij ons. Zo niet, dan zal het moeilijk schillen worden,' zei Leo. 'Pa zal hier zeker nog van horen, laten we hopen dat hij de humor hiervan in ziet,' zei Bertus. 'Als hij hier boos om wordt, dan zullen we hem herinneren aan zijn verhalen over vroeger. Hij vertelt toch altijd met veel trots over de streken die zij uithaalden. Nee hij moet vooral zijn mond houden, hij heeft geen poot om op te staan. Daar komt nog bij, dat we niets beschadigd hebben en dat die arrogante kieviet onze beste appels wilde pikken,' zei Harrie. Pa kwam naar buiten. 'Nou jullie hebben het naar je zin zo te zien.' 'Ja, we vermaken ons vandaag uitstekend,' zei Harrie. 'Nog bedankt voor het rapen van de appels,' zei pa. 'We hebben het met veel plezier gedaan,' zei Bertus. 'We hoorden

van Stevens, dat er een Belgische tante van me overleden is. Ze wordt zaterdag begraven. Ma heeft het druk en kan niet mee. Hebben jullie zin om mee te gaan?’ ‘Dat lijkt me wel wat, ik heb nog nooit een Belgische begrafenis bijgewoond,’ zei Harrie. ‘Mogen Leo en Toon ook mee?’ ‘Dat is geen probleem. Realiseer je wel dat dit een begrafenis en geen feest is,’ zei pa. Je kon zien dat pa niet erg betrokken was bij deze tante, hij was zeker niet diep ontroerd.

Op zaterdagmorgen stonden ze al vroeg klaar om mee naar België te gaan. Na een autorit van zo’n half uur waren ze op de plaats van bestemming. Ze troffen de familieleden op het kerkplein. Er hing een bedrukte sfeer, sommige tantes van pa huilden. Pa gaf een aantal mensen een hand. Plotseling was daar ook meneer Stevens. Wat deed die hier, hij was toch geen familie? Maar ja, dat waren Toon en Leo ook niet. Ze bleken goede kennissen te zijn van de tante van pa. Stevens en pa gaven elkaar een hand. De vrienden hielden zich opmerkelijk koest en bleven zover mogelijk uit de buurt. Op de manier hoe pa in hun richting keek, wisten ze, dat Stevens pa informeerde over hetgeen voorgevallen was. ‘We moeten na de begrafenis even praten,’ was het enige wat pa tegen hen zei. Ze liepen, in stilte, de kerk in. De mis vond Harrie erg interessant, veel zaken waren hetzelfde, maar de preek was totaal anders dan in zijn dorp. Er werd in gewone taal over het leven van de overledene verteld. Ze grepen niet terug op een of ander nietszeggend

verhaal. Hij was aangenaam verrast. Vanuit de kerk ging het gezelschap te voet naar de begraafplaats. Harrie zag, van een afstand al, dat er een flinke kuil gegraven was. Over de kuil lagen een paar planken en twee dikke touwen. De kist werd op de planken gezet. Vier mannen pakten de touwen en anderen verwijderden de planken. Plots nam het gejammer van de vrouwen in alle hevigheid toe. De vrouwtjes zijn hier nog emotioneler dan bij ons, dacht Harrie. Harrie en Toon keken elkaar eens aan. Kennelijk dachten ze hetzelfde. Op het uiten van emoties wonnen het de Belgen toch dik van de Nederlanders. Ook sommige heren pinkten een traantje weg. De mannen aan de touwen raakten ook licht ontroerd en zagen kennelijk niet goed waar ze mee bezig waren. Een touw werd veel sneller gevierd dan het andere en de kist ging hierdoor schuiven. De begrafenisondernemer probeerde het touw nog een stukje in te halen maar gleed uit en liet het touw los. De kist belandde nu, met een rotklap, bijna loodrecht in de kuil. Het is goed dat tante al dood is, anders zou ze zich wellicht doodgeschrokken zijn, dacht Harrie. Enkele vrouwen kregen het nu echt te kwaad. Hij kon dit gekrijs slecht aanhoren en vond het nu wat overdreven worden. Alsof ze zijn gedachten konden lezen, zetten ze er nog een tandje bij. De overledene was bijna negentig, waar zeuren ze over. De kist stond inmiddels loodrecht in het graf, de mannen aan de touwen waren kennelijk even onhandig als Harrie. Enkele mannen, waaronder pa, schoten te hulp. Het leed was nu snel geleden. Verder verliep alles volgens schema.

Na de begrafenis gingen ze naar een restaurant in de buurt, voor de koffietafel. De tafels waren zeer royaal gedekt. Voordat iedereen goed en wel aan tafel zat, hadden Harrie en Toon al een krentenbol achter de kiezen. Pa maakte met heftige gebaren duidelijk dat ze zich een beetje moesten beheersen. Harrie had de tante van pa nooit ontmoet, ze had daardoor nauwelijks invloed op zijn eetlust. Toch schakelde hij over op een lagere versnelling. Hij moest denken aan het vijftwintigjarig huwelijksfeest van een oom en tante. Deze woonden in een mooie boerderij en hadden het feest groots aangepakt. Er waren zeer lange, rijkelijk gedekte tafels opgesteld. De gasten kwamen absoluut niets te kort. Harrie en Bertus zaten naast elkaar en hadden zich te goed gedaan aan de overheerlijke krentenmik. Toen ze voldaan achteroverleunden werden de tafels afgeruimd en verschenen de meest fantastische vlaaien op tafel. Zij hadden er toen spijt van gehad, dat ze zo veel krentenmik gegeten hadden. De overheerlijke vlaai kon er echt niet meer bij. Met een uiterste inspanning wist Harrie er toen nog een stuk puddingvlaai in te proppen. Dit zou hem niet nog eens overkomen. Nadat iedereen gegeten had en het huilen weggeëbd, verschenen de eerste borreltjes op tafel. De stemming kwam er nu echt in, er werd druk gepraat en steeds meer gedronken. Sommige mannen gingen biljarten, andere staken dikke sigaren op. Na een uur of twee werd er zelfs gezongen en het leek wel een feestelijke reünie in plaats van een begrafenis. Wat zo droevig begon, was binnen enkele uren veranderd in een groots familiefeest. Wat leven we toch in een interessante wereld, dacht Harrie en wat zijn die

volwassenen onvoorspelbaar. De burgemeester en de pastoor waren ook aanwezig. De burgemeester zag eruit als een gewone boer. Zo te zien was de afstand tussen het voetvolk en de notabelen hier kleiner dan in zijn dorp. Harrie was blij, dat hij deze Belgische begrafenis mee mocht maken. Hij bleef het een boeiend en leuk land vinden. De Nederlanders kunnen nog veel leren van die Belgen, vooral de manier waarop ze met elkaar omgaan was beter, vond hij. Het klassenverschil, in zijn dorp, was groot en zelfs in de kerk merkbaar. Als klein kind was hem al opgevallen, dat de notabelen vooraan in de kerk zaten en dat de arbeiders op hun tegel ergens achterin stonden. In de kerk kon je een plaats reserveren voor een jaar. In het najaar was er gelegenheid om op een plaats of bank te bieden. Niemand haalde het in zijn bolle kop om tegen de notabelen op te bieden. Die lui zaten dan ook allemaal gezellig samen vooraan in de kerk. Als hij vanaf de banken voor de jongens, in de zijbeuken, naar ze keek, dacht hij altijd aan de uitspraak van zijn moeder ‘hoe groter de geest hoe groter het beest.’ Hij wist niet of ze op deze mensen doelde, maar hij vertaalde dat wel zo. Harrie had er moeite mee, dat zelfs dode notabelen een betere plaats in en rond de kerk hadden dan het gewone volk. Op weg naar huis bracht pa het onderwerp Stevens ter sprake. ‘Ik hoorde een vreemd en een beetje warrig verhaal van Stevens. Vertellen jullie me nu eens precies, maar dan ook precies wat er gebeurd is met die appels.’ Bertus vertelde het hele verhaal. Hoe ze appels geraapt hadden, hoe Stevens de geraapte appels uit zijn tas gegooid had zodra pa weg was, hoe Stevens hen gevraagd had om appels te plukken en hoe hij ze aangezet had om de tassen helemaal vol te maken. Bertus vertelde ook dat Stevens naar binnen was gegaan zonder hen te bedanken of te

groeten en hoe zij vervolgens de tassen met duurzaam fruit gevuld hadden. ‘Wil je dit nooit meer uithalen! Dit hoort niet,’ zei pa. Ze zagen echter, dat hij moeite had om een glimlach te onderdrukken en waren ervan overtuigd, dat pa hier later op de dag, samen met ma, hartelijk om zou lachen.

Harrie keek naar drie grotere jongens, die een balletje aan het trappen waren. Hij wilde graag meespelen, maar moest nog even geduld hebben. Ze wilde eerst dit spelletje af maken. Harrie stond wat ongeduldig op en neer te wippen langs het veld. Het duurde en duurde maar. Nu stonden ze met z'n drieën dicht bij elkaar wat te smiespelen en keken zijn kant op. Harrie kreeg een kleur. Die rotzakken voerden weer iets in hun schild. Nou, daar had hij dus helemaal geen zin in. Hij draaide zich om en ging er vandoor. Nog voordat hij twee passen gezet had riep Willem: 'Hé, het is goed Harrie, je mag nu met ons meespelen.' Harrie draaide zich om en keek Willem wat sceptisch aan. Hij liet zich niet graag voor de gek houden. Willem, de oudere broer van Toon en Leo, beschouwde hem als een plaag voor de buurt. Harrie had al vaker met hem aan de stok gehad. Willem kwam, met een brede grijns op zijn gezicht, naar hem toe. 'Kom nou, dan kunnen we een partijtje spelen. Twee tegen twee,' zei hij terwijl hij een arm om hem heen sloeg. Hij trok Harrie met zich mee het veld op. Harrie verzette zich, maar Willem was zeker drie jaar ouder en veel sterker. 'We spelen samen tegen hen,' zei hij samenzwerend. Harrie had al lang staan kijken en wilde heel graag meedoen. En als hij bij Willem in het team zat, zou die hem tenminste niet zo hard

aanpakken. Ze liepen nu samen het veld op, de andere jongens stonden hen op te wachten. Zodra Willem en hij in de beurt waren doken ze plots gedrieën op Harrie. ‘Hebbes!’ riep Willem triomfantelijk. Harrie was het daar nog niet zo mee eens. Hij rukte en trapte of zijn leven ervan afhing. Dit had enig effect, maar uiteindelijk moest hij toch opgeven. Al joelend en juichend sleepten ze Harrie naar een doelpaal. Hij had geen idee wat ze van plan waren, tot het moment dat ze zijn schoenveters uit zijn schoenen trokken. Hij vreesde dat ze hem zouden vastbinden. Hij had gelijk. Ze bonden de twee veters aan elkaar en gebruikten ze om zijn handen achter zijn rug en om de doelpaal vast te maken. Harrie probeerde zich nog los te trekken, met als resultaat dat de schoenveters in zijn polsen sneden. Hij kon geen kant meer op. De grote jongens vonden zichzelf erg stoer en hadden de grootste lol. ‘Oké, nu kan het echte voetballen beginnen,’ riep een van de vrienden van Willem. ‘Laten we penalty’s gaan nemen,’ stelde Willem voor. Dat zagen zijn vrienden wel zitten. Om de beurt stonden ze in het doel, terwijl de anderen hun best deden om de bal keihard tegen ‘de paal’ te schieten. Lang niet alles was raak, maar dat gaf dan de doelman een goede reden om tegen Harrie aan te springen om zogenaamd de bal tegen te houden. Harrie probeerde zich met alle kracht te bevrijden. Hij kon wel janken van de pijn, maar nog meer was de vernedering. Hij hield echter zijn tranen in. Een jongen huilt nu eenmaal niet. En bovendien wilde hij de heren niet nog meer voldoening geven. Hij probeerde de ballen en de stoten van de doelman zo goed mogelijk op te vangen. Ondertussen vervloekte hij alles en iedereen omdat hij de grotere jongens niet aankon. Dit zou hij niet zomaar laten passeren, hij zou ze terugpakken. Hier kregen ze spijt van,

dat stond voor hem als een paal boven water. Het begon te miezeren en de jongens verlieten het veld. Willem kwam nog even naar hem toegelopen. Hij gooide stoer de bal van hand naar hand en vroeg op een sarcastische toon: ‘Kom je morgen weer gezellig spelen, Harrie?’ De anderen proestten het uit van het lachen. Harrie was echter witheet en spuugde Willem in het gezicht. ‘Verdommen, jij vieze klootzak,’ riep hij pissig, terwijl hij zijn gezicht schoonveegde. Hij trok Harrie nog eens flink aan zijn haren en liep met zijn vrienden het veld af. Harrie bleef boos en gefrustreerd achter. Toen hij besepte dat ze hem niet losmaakten, riep hij ze nijdig na: ‘Ik krijg jullie nog wel, lafaards.’ De jongens lachten nog wat neerbuigend, maar liepen, zonder zich nog om te draaien, door. Harrie had inmiddels pijn in al zijn spieren. Hij durfde geen kracht meer op de schoenveters te zetten. Zijn polsen deden nu echt pijn en het gevoel verdween uit zijn handen. Het liefst wilde hij om hulp roepen, maar dat deed hij niet. Dat vond hij kinderachtig. Stel je voor, dat er een of andere aardige buurvrouw hem zou bevrijden. Die zou hij dan weer eeuwig dankbaar moeten zijn. Moedeloos hing hij aan de doelpaal. Hoewel het maar zachtjes miezerde, begon hij toch aardig nat te worden. Na een poosje hoorde hij iemand roepen. In eerste instantie durfde hij niet op te kijken, bang dat het Willem en zijn vrienden waren die hem nog even kwamen uitlachen. Na een tijdje keek hij toch maar op en zag, tot zijn vreugde, Toon. ‘Harrie, Harrie, ik kom er aan,’ hoorde hij nu. Hij kreeg tranen in zijn ogen van blijdschap. Hij had al gevreesd, dat hij hier de hele nacht vast zou zitten. ‘Kom, ik maak je wel los.’ Toon was niet zo slim geweest om een zakmes mee te nemen. Dit ondanks het feit dat Willem thuis vol trots had verteld hoe ze Harrie,

die kleine rotzak, te grazen hadden genomen. De knopen zaten muurvast. Het duurde dan ook even voordat hij deze losgepeuterd had. Bij het losschieten, struikelde Harrie en viel voor dood op de grond. Zo bleef hij een tijdje liggen. Alles deed pijn. Hij rekte zijn spieren en wreef uitgebreid over zijn polsen. Toon hielp hem overeind. En toen knapte er iets in Harrie. Hij stootte een oerkreet uit en viel de doelpaal aan. Hij uitte daar al zijn frustratie en woede op. Hij schopte en sloeg. Nu liepen toch echt de tranen over zijn wangen. Dit waren tranen van woede. Hij wist het nu heel zeker, hier zouden die klootzakken voor boeten. Hij veegde de tranen uit zijn gezicht en haalde zijn neus een keer goed op. Hij wist niet zo goed waar hij kijken moest. Hij schaamde zich voor het feit dat Toon hem had zien huilen. Deze deed echter alsof er niets aan de hand was. ‘We pakken ze wel terug,’ zei hij bemoedigend. Ja, dacht Harrie verbeten, we pakken ze wel terug.

Hij had de hele nacht liggen woelen in bed, dit tot ergernis van Bertus, zijn oudere broer, die naast hem lag. Ze sliepen met z’n vieren op een kamer en omdat Harrie weinig slaap nodig had, werd hij toch al als lastig ervaren. Maar deze nacht was het vrij extreem geweest en zijn broers hadden hem dit ook, op niet mis te verstane wijze, duidelijk gemaakt. Harrie was zo onrustig, omdat er allerlei plannen door zijn hoofd spookten. Hij was blij toen het ochtend was en veerde uit bed, vandaag was hij aan zet. Hij zou niet meer rusten, voordat hij die gemene voetballers teruggepakt had. Omdat zijn vijanden groter en sterker

waren, kon hij geen rechtstreekse confrontatie aangaan. In het verleden had hij dit wel eens geprobeerd, maar had dit met blauwe plekken en een bloedneus moeten bekopen. Eerst de hoofdschuldige Willem maar eens aanpakken. Willem ging altijd met de fiets naar school. Harrie zou ervoor zorgen, dat hij vandaag extra vast in het zadel zat. Thuis vond hij, in vaders fietsenspullen, een volle tube lijm. Vlak voor schooltijd sloop hij de schuur bij Willem in. Er waren geen ramen in het hok en er kwam slechts weinig licht door de kieren. Terwijl hij de dop van de tube losdraaide hoorde hij de achterdeur dichtslaan. In allerijl smeerde hij bijna de hele tube uit over het zadel. Nu moest hij maken dat hij wegkwam. Er was echter geen tijd meer om ongezien via de deur weg te rennen. Hij hoorde voetstappen dichterbij komen en keek, enigszins in paniek, waar hij zich kon verstoppen. Hij dook ineens achter de werkbank en bleef met ingehouden adem zitten. Het was echter niet Willem die binnenkwam, maar Sjang, de vader van Willem. Hij werkte op het gemeentehuis en zat altijd strak in het pak. Hij pakte zijn fiets, haastte zich naar buiten en sprong, als een jonge god, op het zadel. Enkele seconden later werd de buurt opgeschrokken door een enorme vloek ‘godverdegodverdegloeiendegodver’. Harrie had, in het halfdonker, het verkeerde zadel van een antislip laag voorzien. Hij wilde wegrennen, maar dat was nu echt onmogelijk. Sjang was des duivels. Harrie kroop nog verder ineens en bleef stokstijf zitten. Door de deuropening had hij ruim zicht op het strijdtoneel op de binnenplaats. Door al het tumult kwam de hele familie naar buiten. Zonder vragen te stellen haalde Sjang ontzettend uit naar Willem en Leo. Willem vroeg in al zijn onschuld: ‘is er iets gebeurd pa?’ Hierop sloegen bij onze brave ambtenaar alle

stoppen door. Hij gooide zijn fiets in de richting van Willem. Willem wist deze te ontwijken, maar struikelde en kwam met zijn mooie kop op de putrand terecht. Net goed dacht Harrie, maar toen hij zag dat Willem hevig bloedde had hij alweer spijt. An, de moeder van Willem, begon te jammeren. Ook Sjang keek nu een beetje beduusd en trok zelfs wit weg. Al snel herstelde hij zich en zei: ‘de kop bloed altijd flink, meestal is er niets aan de hand.’ Het gezin liep naar binnen, vermoedelijk op zoek naar de verbandtrommel. Harrie kon nog net zien hoe de mooie broek van de ambtenaar er uitzag. Deze zou zijn dikke reet nooit meer omspannen, ze was afgeschreven, uitgeteld. Als ze erachter kwamen, dat Harrie de veroorzaker was, kon hij een vette rekening in de bus verwachten. Bovendien zou pa hem nog eens flink laten merken dat dit soort gedrag absoluut niet getolereerd werd. Nu de kust veilig was, ging hij er snel vandoor en liep verder, quasi ontspannen, naar school.

Op het schoolplein kreeg hij een ferme klap op zijn schouder. Het was Toon. ‘Jij zat hierachter hè en doe nu maar niet of je van niks weet.’ ‘Sorry, het was voor Willem bedoeld.’ ‘Ja, dat dacht ik al, weer zo’n domme actie van je. Mijn moeder heeft al vaker gezegd, dat je maar eens voor een dubbeltje verstand moet gaan kopen, anders loopt het nog verkeerd met je af,’ zei Toon. ‘Je praat en doet steeds meer als een oudwif. Doe eens wat minder verstandig en probeer eens te genieten van het leven,’ zei Harrie. ‘Pa is nog steeds behoorlijk pissig en denkt dat Willem het gedaan heeft. Zijn broek is naar de sodemieter, dat kan ons

het zondagsgeld kosten, je wordt weer bedankt.’ ‘Sorry, maar je begrijpt toch ook wel, dat ik iets moest ondernemen nadat ze me zo vernederd hadden.’ ‘Ik hoop dat je nu klaar bent met je wraakacties. De kop van Willem zit in het verband, de broek van pa is afgeschreven en ma is druk met benzine bezig om de lijm van zijn kont te verwijderen,’ zei Toon. Harrie dacht hier echter heel anders over, hij wilde Willem laten voelen, dat er met hem niet te spotten viel en vond dat Willem nog lang niet voldoende gestraft was. Hij besloot om, als kleine toegift, in de pauze zijn fietsbanden slap te laten, zodat hij te voet naar huis moest. Hij realiseerde zich, dat dit geen dappere daad was, maar zag voorlopig geen andere mogelijkheden om wraak te nemen. Over een paar jaar zou het totaal anders zijn, dan zou hij zich beter kunnen verdedigen. Ook al was hij dan nog niet even sterk als Willem, toch zou hij enkele rake klappen uit kunnen delen. Dat zou Willem en zijn laffe vriendjes wel afschrikken. Harrie had een hekel aan grote jongens, die plezier beleefden aan het pesten van zwakkeren. Hij had een natuurlijke neiging om de zwakkeren te hulp te schieten, ook als hij daardoor enkele klappen moest incasseren. Op het schoolplein werden kinderen gepest omdat ze toevallig uit een ander dorp kwamen, kleiner waren, een bril droegen of op een andere manier afweken van de standaard. Naarmate Harrie groter en sterker werd, was hij steeds drukker met het opkomen voor deze groep. Op de speelplaats was Harrie in zijn element. In de klas deed hij niet echt mee, hij zag de noodzaak en al helemaal de lol niet in van leren.

Voor de laffe vriendjes van Willem had Harrie nog een kleine verrassing in petto. Hij wist dat ze bijna elke dag na schooltijd met hun fiets naar Willem gingen. Hij had jongens in de weer gezien met een schoenendoos met een zware steen eronder. Je kon er donder op zeggen, dat de eerste de beste jongeman die langskwam, hier een harde trap tegen gaf. Dit met een pijnlijke voet als gevolg. Harrie besloot om dit ook eens te proberen. Hij haalde thuis een oude doos uit de berging en wrikte een grote kei, een kinderkopje, los uit de straat. Oh, oh wat was dat kreng zwaar. Toen hij van school thuiskwam plaatste hij de 'doos' vlakbij de oprit van Willem. Hij was ervan overtuigd, dat een van de vrienden van Willem hier een pijnlijke voet aan over zou houden. Van die gedachte alleen al werd hij blij. Hij kroop achter de heg en zorgde ervoor dat hij goed zicht op de doos had. Na een poosje werden zijn benen stijf van de ongelukkige zithouding. Hij wilde net gaan verzitten toen een van de vrienden van Willem in zicht kwam. Nu zou het gaan gebeuren. Hij fietste recht op de doos af. Ja nu, geef de doos een rottrap. Jammer hij fietste gewoon vlak langs de doos. Wat een laf watje, dacht Harrie. Wellicht dat hij bij de andere vrienden meer succes had. Hij ging in een wat comfortabelere houding zitten en wachtte af. Het begon er op te lijken dat de andere vrienden vandaag niet langs kwamen. Aan de andere kant van de weg kwam de postbode rustig aangefietst. Hij keek naar de doos, stak de straat over en gaf een ontzettende trap tegen de doos. Hij donderde bijna van zijn fiets en vloekte zoals Harrie het nog zelden gehoord had. Hij stapte af en keek wild om zich heen. Harrie werd er gewoon bang van en drukte zich tegen de grond. Plotseling kwam hij, als een dolle stier, op de heg afgestoven. Harrie rende voor zijn leven.

Zonder na te denken vluchtte hij het huis van Willem binnen. De postbode zat hem echter op de hielen. Harrie rende door de berging, de keuken, de hal en ging met sprongen de trap op. De postbode zat vlak achter hem. De moeder van Willem stond met open mond het schouwspel aan te zien. Ze kon de situatie helemaal niet bevatten. Boven aangekomen vluchtte Harrie de badkamer in en sloot snel de deur. Er werd op de deur geklopt, oplopend naar hard gebonk. Aan het kloppen te horen, was het voor Harrie wel duidelijk, dat het niet de goede Sint was die voor de deur stond. Hij hoorde verschillende stemmen, waaronder die van de boze man met de geblesseerde voet. De moeder van Willem beval Harrie om onmiddellijk de deur te openen. Dit was wel het laatste wat hij van plan was. Hij had de gebeurtenis van deze ochtend ook nog vers in zijn geheugen. Vlug opende hij het kleine badkamerraampje en wrong zich naar buiten. Hij keek of de kust veilig was en ging aan de vensterbank hangen. Zonder verder na te denken liet hij zich naar beneden vallen. Hij kwam hard op de stoep terecht, maar dat had hij er graag voor over. Het wilde zo snel mogelijk weg. Hij liep door de achtertuin en vluchtte de boomgaard van de burens in. Hier verstopte hij zich in het struikgewas. Het duurde even voordat zijn ademhaling weer enigszins normaal was. Hij wachtte totdat hij er zeker van was, dat de enthousiaste stenentrapper vertrokken was.

Het was al enkele weken erg koud. Op de ijsbaan was het gezellig druk en ook op de sloten en vennen in de buurt werd geschaatst. Toch waren ze jaloers op de mensen die bij de polders woonden en lange schaatstochten konden maken. Nu het echter zo lang en streng gevroren had, moest het nabijgelegen kanaal ook wel dicht zijn. ‘Laten we gaan kijken,’ opperde Harrie. ‘Ik heb nog van niemand gehoord, dat je daar al kunt schaatsen,’ zei Leo. ‘Dat zegt natuurlijk niets. Iemand moet tenslotte de eerste zijn,’ lachte Harrie. ‘We kunnen allicht eens gaan kijken,’ zeiden Toon en Bertus in koor. ‘We nemen een priem of schroevendraaier en twee touwen mee,’ zei Leo. ‘Dit voor het geval Toon en Harrie weer domme dingen uithalen.’ Ze zochten de spullen bij elkaar en fietsten naar het kanaal. Gelukkig was het minder koud dan de afgelopen dagen. De zon scheen en het was rond het vriespunt. Ideaal weer voor een mooie schaatstocht.

Het kanaal lag er prachtig bij, het scheepvaartverkeer was volledig stilgevallen. Het ijs zag er zeer solide uit, maar er was zo te zien nog niemand op geweest. Met een zware tak testten Bertus en Leo het ijs. Er gebeurde niets spectaculairs. ‘Lijkt me best stevig,’ zei Bertus. ‘Ik ben lichter dan jullie, ik zal het eens voorzichtig uitproberen,’ zei Harrie. Hij ging op het ijs staan, terwijl de rest hem vanaf de kant vasthield. ‘Ik loop even naar de andere kant.’ ‘Dat is goed, maar dan doen we wel een touw om je midden,’ zei Bertus. Ook dit verliep zonder enig probleem en daarom gingen de anderen ook het ijs op. Het zag er sterk uit en het kraakte nauwelijks. Zij besloten om het maar te proberen. Ze zetten de fietsen op slot en bonden de schaatsen onder. Het ijs was minder mooi dan ze aanvankelijk dachten, hier en daar lag er wat bevroren sneeuw op. ‘We gaan een tocht maken, maar we blijven dicht bij elkaar zodat we elkaar kunnen helpen voor het geval er toch iets misgaat,’ zei Bertus. Leo en Bertus pakten beide een touw en maakte deze aan hun riem vast. Om uit een wak te klauteren hadden ze een schroevendraaier of priem op zak. Vermoedelijk konden ze hiermee zonder verdere hulp uit een wak komen. Als dit onmogelijk bleek, dan zouden de touwen uitkomst bieden. Ze waren overal op voorbereid, er kon weinig misgaan. Ook toen ze vlak bij elkaar stonden gaf het ijs geen krimp. Dit belooft een prachtige schaatsmiddag te worden, iets waar ze al lang naar uitgekeken hadden.

Omdat Harrie de slechtste schaatser was, mocht hij het tempo aangeven. Het ijs was niet geweldig, maar het weer en de winterse plaatjes waren prachtig. De vaart zat er nu goed in en ze genoten zichtbaar. Ze waren enkele honderden meters van de fietsen toen het ijs steeds slechter werd en plotseling kwam Harrie in een heel zwak gedeelte terecht. Deze zwakke plek was door de sneeuw niet goed zichtbaar geweest. Hij voelde de bodem onder zich wegzakken en panikeerde lichtelijk. Plotseling was er nog slechts een laagje sneeuw, het ijs was zo goed als verdwenen. Harrie verdween met een behoorlijke vaart in het wak. De rest kon het gat ter nauwer nood ontwijken en sprong de kant op. Harrie ging geheel kopje onder. Zijn vrienden stonden, met ingehouden adem, naar het wak te turen. ‘We moeten iets ondernemen,’ schreeuwde Bertus nadat hij van de eerste schrik bekomen was. Snel pakte zowel Leo als Bertus het touw. Toon begon te huilen. Bertus en Leo gooiden de touwen in het wak. Harrie kwam gelukkig weer snel boven water en probeerde met woeste slagen uit het wak te komen maar het lukte niet. ‘Pak het touw,’ riep Leo met bevende stem. Bertus maakte aanstalten om het wak in te springen. Harrie was uitgeput en volledig overstuur maar pakte het touw stevig vast. Bertus en Leo trokken aan het touw maar kregen Harrie niet uit het wak getrokken. ‘Draai je met de rug naar ons toe,’ riep Leo. Harrie vond dit een merkwaardige en domme gedachte maar deed, bij hoge uitzondering en zonder enig protest, wat hem gevraagd werd. Nu lukte het Leo en Bertus om Harrie naar de kant te trekken. Door de kou, uitputting en alle commotie kon Harrie niet meer op zijn benen staan. Hij rilde van de kou, maar ook van de schrik. ‘Ik heb het zo koud,’ jammerde hij. ‘Vind je het gek, waar denk je dat je vandaan komt. Ben

blij dat je het nog koud kunt hebben,' zei Leo. 'Snel je natte kleren uit,' zei Bertus. Toon begon weer een beetje te bekomen en hielp Harrie uit zijn natte goed. Leo en Bertus hadden zich inmiddels half uitgetkleed. Harrie herstelde weer een beetje en stond nu in zijn blote kont, rillend aan de kant van het kanaal. Met het onderhemd en de das van Leo droogde ze hem af. Bertus gooide zijn hemd, muts en trui naar Harrie, Leo gaf zijn lange onderbroek, handschoenen en sokken en Toon bood zijn jas aan. 'Toon haal vlug de fiets van Harrie,' zei Leo. Toon stooft weg, blij dat hij ook weer wat kon doen. 'Grote denker je vergeet de fietssleutel,' riep Leo. Harrie was niet in staat om zichzelf aan te kleden. Leo en Bertus moesten eraan te pas komen om hem in zijn spullen te hijsen. Al snel was Toon terug met de fiets en de schoenen van Harrie. 'Jij als een speer naar huis en thuis onder de douche,' zei Bertus tegen Harrie. Harrie klom moeizaam op de fiets en probeerde er vandoor gaan. De kracht ontbrak hem echter. 'Leo en ik gaan Harrie helpen, jij zorgt dat alle spullen weer thuiskomen,' zei Bertus tegen Toon. Harrie was tot weinig in staat. Ze duwden hem naar de plaats waar ze hun fietsen gestald hadden. 'Nu moet je je niet langer aanstellen. Blijf op die fiets zitten en trappen verdomme. Er moet nu gewerkt worden. Het gezeik moet afgelopen zijn,' zei Bertus op een iets te aansporende toon. Harrie werd zowaar boos, wat hem extra kracht gaf.

Toon bleef wat beduusd achter, hij kon nog steeds niet goed bevatten wat er allemaal gebeurd was. Harrie had wel dood kunnen zijn. Waarom moesten ze ook zo nodig als eerste op het ijs vroeg Toon zich af. Ondertussen fietste Harrie, geholpen door Leo en Bertus, naar huis. Het was een fietstocht van nog geen vijf kilometer, maar het leek wel of er geen einde aan de barre fietstocht kwam. Ze fietsten zo hard mogelijk om warm te blijven en om zo snel mogelijk thuis te zijn. Omdat Harrie toch relatief weinig aan had, voelde het ijs en ijskoud aan. Thuis aangekomen gooiden Leo en Bertus de fietsen op de grond en trokken Harrie naar boven. Ma zag meteen dat er iets mis was. Ze hielp hen, zonder vragen te stellen, met het onder douche zetten van Harrie. Na zo'n tien minuten douchen kwam Harrie weer terug bij de levenden. Ze droogde hem af en plaatste hem, dik ingepakt en met een kop warme chocolademelk, in de woonkeuken bij de grote stoof. Inmiddels waren Toon, Leo en Bertus ook aangeschoven. Ma maakte ook voor hen zo'n kop warme opkikker. 'En nauw vertel maar eens wat er gebeurd is,' zei ma. Toon wilde gaan vertellen over hun schaatsavontuur op het kanaal, maar Bertus viel hem in de rede. 'Wij waren aan het schaatsen op het ven waar we wel vaker naar toe gaan. Harrie viel en ging door het ijs.' 'Dan zou ik voortaan maar eens wat beter uitkijken Harrie, want je kunt hier behoorlijk ziek van worden. Blijf vandaag maar eens achter de kachel zitten,' zei ma. Toen ze alleen waren vroeg Bertus: 'Waarom pakte je niet meteen het touw vast en waarom gebruikte je de priem niet?' 'Ik dacht dat ik tot honderd moest tellen voordat ik eruit mocht, nou goed. Zonder gein, ik dacht dat ik er zelf wel uit kon komen en aan de priem heb ik helemaal niet meer gedacht.' Wonder boven wonder werd Harrie

niet ziek. Hij was erg blij dat hij al die kledingstukken had kunnen lenen en dat Leo en Bertus de nodige voorzorgsmaatregelen hadden getroffen. Hij vond ze meestal wat overdreven voorzichtig, maar vandaag had het goed uitgepakt.

Het bleef koud, maar de ijspret was, door de gebeurtenissen op het kanaal, behoorlijk getemperd. Daar kwam nog bij, dat er een flink pak sneeuw gevallen was, iets wat het ijs er niet beter op maakte. Gelukkig kon je ook met sneeuw leuke dingen doen. De sneeuw was nu echter bevroren, het was meer poeder dan lekkere plaksneeuw waar je hutten, sneeuwballen en sneeuwpoppen mee kon maken. Bertus had op school gehoord, dat er mensen uit het dorp op skivakantie waren geweest. Dat zou hij ook wel willen. Thuis hadden ze echter niet de middelen voor dit soort sporten. Harrie had er geen behoefte aan, hij vermaakte zich prima. Bertus was echter helemaal onder de indruk van de mooie verhalen. Samen met Leo dacht hij na. Er moest toch iets te verzinnen zijn, om deze sport in de buurt en met beperkte middelen te beoefenen. Bertus liet zijn oog vallen op hun prachtige fauteuil met mooie lange armleuning. Hij had een plan en besprak het met Leo en pa. Pa had er geen probleem mee, als ze de fauteuil eens voor iets totaal anders in zouden zetten. Samen demonteerden ze de armleuning, monteerden hier een paar oude schoenen op en smeerden de leuning in met een